

[Udenrigsministeren.]

våben udvikles. De ødelæggelser, der kan iværksættes, lader sig næppe omfatte af den menneskelige forestillingsevne. Ødelæggelsernes virkninger vil række langt ind i fremtiden gennem de fysiske følger for de kommende generationer.

Afrustningskonferencer har uafladeligt afløst hinanden, men alle har de haft én ting til fælles: mangelen på resultater. Årsagerne hertil er flere, men måske først og fremmest den, at gennemførelsen af en nedrustningsplan kan indebære en risiko for, at der sker en forrykkelse af magtbalancen. Alle magter betragter styrkelige vægten som den bedste fredsgaranti og er så bange for at få denne ligevægt forstyrret, at frygten herfor overstiger frygten for rustningerne.

Det er her, det første af de selvstændige nedrustningsforslag, Danmark har fremsat i FN, søger at gribe ind. Det første skridt må være, at den 10 magts komité i Genève, hvis arbejde i juli blev afbrudt ved, at de kommunistiske repræsentanter forlod den, hurtigst muligt genoptager sit arbejde. Vi har fra dansk side intet imod, at man søger at tilføre komiteen et mæglende element ved, at lande, der står uden for de store magtgrupper, er med i den. Netop dette problem er i disse dage til forhandling mellem USA og Sovjet. Den tanke, vi fremsatte i FN, var, at denne eventuelt udvidede 10 magts gruppe skulle forhandle sig frem til et fælles grundlag for en afrustningsplan. Både de amerikanske og de sovjetiske afrustningsforslag måtte indgå i denne forhandling. På denne basis skulle det være muligt for de militære og videnskabelige eksperter at udarbejde forslag til en række gradvise og tilstrækkeligt kontrollerede nedrustningsforanstaltninger på en sådan måde, at magtbalancen på intet tidspunkt ville blive forrykket.

Det danske indlæg i FN beskæftigede sig imidlertid tillige med de såkaldte begrænsede nedrustningsforslag. Først og vigtigst blandt disse er kravet om atomstop, d. v. s. kravet om forbud mod forsøg med kernevåben. Danmark opfordrede indtrængende de forhandlende parter til hurtigst muligt at nå frem til en aftale herom.

Endelig kom vi med et bidrag til nedrustningsforhandlingerne vedrørende inter-

national våbeninspektion. Inden for rammerne af vore egne begrænsede muligheder lovede Danmark at bringe et praktisk bidrag i denne henseende for at give et godt eksempel og for at vise den vej, ad hvilken vore tanker bevæger sig. Som et sådant bidrag ville vi være villige til at overveje at lukke op for Grønlands enorme område for inspektion som et led i en gensidig og afbalanceret inspektionsordning. Det er vort håb, at dette tilbud kan være det første skridt henimod udviklingen af et internationalt inspektionssystem, og at andre lande vil tage stilling til spørgsmålet i samme positive ånd. Dette danske tilbud, afgivet til FN den 28. september 1960, står endnu ved magt.

For at skabe et organ af sagkyndige her i Danmark, der til stadighed kan følge udviklingen i nedrustnings- og atomvåbenspørgsmålet, har regeringen besluttet at nedsætte et særligt udvalg. Det vil påhvile udvalget med udgangspunkt i nedrustnings-sagens hidtidige forløb at studere og analysere aktuelle nedrustningsforslag. Under sit arbejde bør udvalget tillige have sin opmærksomhed henvendt på spørgsmålet om, hvilke muligheder der i den til enhver tid foreliggende situation måtte være for, at Danmark inden for FN fremsætter forslag i forbindelse med nedrustningsbestræbelserne. Udenrigsministeriets direktør er formand for udvalget, der i øvrigt tænkes sammensat af embedsmænd fra udenrigsministeriet, forsvarsministeriet og atomenergikommissionen. Formanden vil være berettiget til at bede andre statsinstitutioner lade sig repræsentere i udvalget, når dette skønnes hensigtsmæssigt, og i givet fald tillige at anmode private sagkyndige om udtalelser. Udvalget vil samarbejde med et tilsvarende norsk udvalg.

Så længe international afspænding og afrustning ikke er opnået, er det ethvert lands selvfølgelig ret at tilrettelægge sit eget forsvar, så godt det kan, og at gøre det i samarbejde med andre lande. Danmarks forsvarsordning og vort medlemskab af den vestlige alliance, NATO, er vor måde at løse denne opgave på. FN og NATO er de to piller, hvorpå vor udenrigspolitik bygger.

I december 1957 besluttede man på NATOs rådsmøde i Paris, at der i NATO-landene kunne stationeres mellemdistance-